

Kokous 3/2018

Aika: 19.9.2018 klo 10-16

Paikka: Hanken, Lärarrummet, 5. krs, Arkadiankatu 22, Helsinki

Osallistujat:

Minna Abrahamsson-Sipponen, Oulun yliopiston kirjasto
Tommi Harju, Taideyliopiston kirjasto, saapui klo 10.09
Tua Hindersson-Söderholm, Svenska handelshögskolans bibliotek
~~Kristiina Hormia-Poutanen~~, Kansalliskirjasto
Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Anne Lehto, Tritonia, saapui klo 10.06
Riitta Lähdemäki, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto
~~Ari Muhonen~~, Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskus
Minna Niemi-Grundström, Tampereen yliopiston kirjasto
Ulla Nygrén, Turun yliopiston kirjasto (puheenjohtaja)
Ulla Ohvo, Lappeenrannan tiedekirjasto
Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto
Matti Raatikainen, Aalto-yliopiston oppimispalvelut
Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto
Pia Södergård, Åbo Akademis bibliotek
Kimmo Tuominen, Helsingin yliopiston kirjasto
~~Johanna Vesterinen~~, Varastokirjasto
Katja Halonen (sihteeri)

Asiantuntijat:

Henriikka Mustajoki, Tieteellisten seurain valtuuskunta
~~Riitta Maijala~~, Suomen Akatemia
~~Anu Nuutinen~~, Suomen Akatemia

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.00. Puheenjohtaja kertoi, että Suomen Akatemian vierailu kokoukseen peruuntui. Uutta vierailua yritetään järjestää FUNin joulukuun kokoukseen.

Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Susanna Parikka ja Pia Södergård.

2. Esityslistan hyväksyminen

Henriikka Mustajoen vierailu on siirretty Suomen Akatemian vierailun yhteyteen. Päätettiin käyttää peruuntuneelle Suomen Akatemian vierailulle varattu aika Plan S -julkilausumasta keskustelemiseen ja laatia Suomen Akatemialle lyhyt yhteenvedo FUNin näkökulmista suunnitelmaan liittyen. Hyväksyttiin esityslista em. muutoksin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Tarkastettu muistio löytyy verkosta osoitteesta

<http://www.yliopistokirjastot.fi/toiminta/kokoukset>.

4. Hankenin kuulumiset

Tua Hindersson-Söderholm kertoi Hankenin ajankohtaisia asioita. Hankenin voimassaoleva strategia ulottuu vuoteen 2025. Hankenilla on toimintaa Helsingissä ja Vaasassa. Hanken on kaksikielinen. Kielinä ovat ruotsi ja englanti. Hanken on ainoa yliopisto Suomessa, jonka kandidaattitutkintoon sisältyy pakollinen ulkomaanvierailu joko vaihto-opiskelun tai ulkomaanharjoittelun muodossa.

Uuteen palvelukonseptiin kuuluvat Teaching Lab ja Learning Lab, sekä tulevaisuudessa mahdollisesti myös Research Lab. Kirjasto tuottaa näitä palveluja yhdessä opiskelijatoimiston, kieltenopettajien ja IT-palveluiden kanssa. Yhdessä IT-palvelujen ja tietosuojavastaavan kanssa kirjasto tuottaa palveluja ja neuvontaa liittyen tutkimusdatan, kurssimateriaalin ja erityyppisten päätösten tiedonhallintaan ja arkistointiin.

Hanken pyrkii siihen, että 80% korkeakoulun vuosittain raportoiduista tieteellisistä artikkeleista julkaistaan Green OA:na. Vuodesta 2009 on ollut käytössä julkaisemisen bonusjärjestelmä ja siihen on nyt kytketty uusi ehto, että artikkelin rinnakkaistallennuskopio täytyy tallentaa tutkimustietojärjestelmään. OA-julkaisujen määrä on noussut tehtyjen linjausten myötä. Hankenin vuoden 2018 A1 & A2 -julkaisuista on rinnakkaistallennettu syyskuuhun mennessä 83,75 %.

Hankenin tutkimuksen arvioinnissa 2018 oli kaksi osaa: yksittäisten oppiaineiden tutkimusaktiiviteettien arviointi pohjautuen bibliometriseen analyysiin ja potentiaalisten vahvuusalojen identifiointi seuraaviksi viideksi vuodeksi. Paneeli on ehdottanut potentiaalisia vahvuusaloja ja jakanut ehdotukset korkeimman kansainvälisen tason tutkimuksen aloihin ja niihin, jotka voisivat kehittyä korkeimmalle kansainväliselle tasolle.

Hankenin kirjasto on ollut erillisyyksikkö rehtorin alaisuudessa. Organisaatiouudistuksessa syntyy kolme suurempaa kokonaisuutta, joista kirjasto kuuluu akateemisten palvelujen ja digitaaliseen kampuksen yksikköön. Yksikölle tulee oma johtaja. Organisaatiouudistus astuu voimaan 1.1.2019.

5. Sääntöuudistus

FUNin kokouksessa 2/2018 sääntötyöryhmän puheenjohtaja Minna Niemi-Grundström esitteli kommenttikierroksen jälkeen muotoillun ehdotuksen uusiksi säännöiksi. Keskustelun ja äänestyksen jälkeen sääntöehdotus palautettiin uuteen valmisteluun. Sääntötyöryhmä on kokoontunut 9.8.2018. Myös työvaliokunta on käsitellyt uudelleen muotoillun sääntöehdotuksen. Uudelleen valmisteltu sääntöehdotus (liite 1) on ollut Yammerissa kommentoitavana ja sähköpostitse hyväksyttävänä/hylättävänä 4.9.2018 mennessä. Äänestyksen tulos on ilmoitettu Yammerissa ja sähköpostissa 6.9.2018. Minna Niemi-Grundström kävi läpi prosessin etenemisen ja äänestystulokset.

Sääntötyöryhmä tarkasteli uudelleen sääntöehdotuksen kokonaisuudessaan, erityisesti keskustelua herättäneet kohdat, joihin kuuluivat Kansalliskirjaston rooli, Helsingin yliopiston edustus FUNissa, kirjastopalveluiden edustajien määrittely ja puheenjohtajalle maksettava palkkio. Keskusteltuaan asiasta sääntötyöryhmä päätti yksimielisesti pitää ehdotuksen uusiksi säännöiksi muuten ennallaan, mutta lisäsi siihen muotoilun: "Kansalliskirjasto ja Varastokirjasto ovat asiantuntijoita, joita kutsutaan tarvittaessa kokouksiin. FUN voi kutsua myös muita asiantuntijoita kokouksiin." Sääntötyöryhmä piti ennallaan määritelmän, jonka mukaan FUNin jäseniä ovat yliopistojen kirjastopalveluista vastaavat johtajat, ja esityksen puheenjohtajalle maksettavasta palkkiosta.

Yammer osoittautui hankalaksi työkaluksi, minkä vuoksi äänestys toteutettiin sähköpostiäänestyksenä. Sääntöehdotuksen hyväksymistä kannatti 12 FUNin jäsentä ja sääntöehdotuksen hylkäämistä kannatti 3 FUNin jäsentä. Todettiin sääntöehdotuksen hyväksyminen.

Keskusteltiin puheenjohtajan palkkion maksamiseen liittyvistä käytännön asioista. Päätettiin, että työvaliokunta varapuheenjohtajan johdolla selvittää, millaiset ovat puheenjohtajan palkkion maksamisen käytännöt.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia mielipiteistä ja sääntötyöryhmää tehdystä työstä toivoen, että keskustelua jatketaan rakentavassa hengessä. Sääntöuudistuksessa keskeistä oli FUNin roolin selkeyttäminen. Kansalliskirjasto ja Varastokirjasto ovat jatkossakin tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Sovittiin, että puheenjohtaja ja yhteistyösihteeri kiittävät Kristiina Hormia-Poutasta ja Johanna Vesteristä hyvästä yhteistyöstä.

6. Ajankohtaiskatsaus

FUNin palautteen käsittely FinELibin ohjausryhmässä

FUNin FinELibin ohjausryhmälle antaman palautteen johdosta Arja Tuuliniemi oli FUNin kokouksessa 2/2018 keskustelemassa palautteen käsittelystä ohjausryhmässä. Käyty keskustelu toivottiin välitettävän ohjausryhmän tietoon. FUNin edustajat FinELibin ohjausryhmässä Minna Niemi-Grundström ja Pia Södergård kertoivat asian käsittelystä

ohjausryhmän kokouksessa 18.6.2018, jonne Arja Tuuliniemi toi FUNin kokouksessa käydyin keskustelun tiedoksi. Ohjausryhmässä asiasta keskusteltiin lyhyesti. FinELibin ohjausryhmän kokoonpanoa yliopistokirjastojen edustuksen osalta ollaan valmiita tarkastelemaan nykyisen ohjausryhmän kauden päättyessä. FinELibin priorisointeja ei olla muuttamassa. Yliopistokirjastoille tärkeitä ovat järkevät OA-mallit ja joustavat lisensiointimallit.

Keskusteltiin Plan S -julkilausumasta. Yliopistokirjastot kannattavat OA-julkaisemista. Plan S:n suhteen on syytä selvittää, mitä se tarkoittaa julkaisemisen ja lukemisen kustannuksille yliopistokohtaisesti. Tällä hetkellä kaikki FinELibin sopimukset ovat hybridisopimuksia. Todettiin tarve laatia siirtymäajan strategia, jotta kustannukset pysyisivät kohtuullisina.

Katsaus Kotilavaan

Kristiina Hormia-Poutanen on toimittanut FUNille uuden esityksen Kotilavan rahoitusmalliksi (liite 2) ja tiedustellut, onko malli sellainen, että FUN voi sitä tukea ja olla mukana esittelemässä sitä UNIFI:lle yhdessä Kansalliskirjaston kanssa. Yliopistokirjastojen johtajien kommenttien perusteella on laadittu FUNin kannanotto (liite 3). Keskusteltiin ajankohtaisesta tilanteesta. Rahoitusmallin kustannuksia on hiukan alennettu, mutta muuten esitystä ei ole muutettu. Yliopistot olisivat edelleen ylivoimaisesti suurin Kotilavan rahoittaja. Puheenjohtaja Ulla Nygrén on toimittanut UNIFI:n puheenjohtajalle Jukka Mönkköselle FUNin kannan Kotilavan uuteen rahoitusmalliesitykseen.

Keskusteltiin tieteellisen kustantamisen rahoittamisen kansallisesta vastuusta ja erilaisista rahoitusmalleista. Rahoituksessa tärkeää on läpinäkyvyys. Julkaisumaksuja pidettiin harkinnan arvoisena vaihtoehtona. Tutkimusrahoittajat, kuten yliopistot, voisivat perustaa OA-lehtiä tai OA-alustoja, kuten Plan S -julkilausuman kolmannessa periaatteessa todetaan. Kotilava-rahoitusmallilla kustannukset muodostuvat kohtuuttoman korkeiksi tutkimusintensiivisten yliopistojen kannalta. Yliopistot maksavat jo tutkijoiden palkat ja työhuoneet. Kotilava-hanke sopisi hyvin TSV:n avoimen tieteen kokonaisuuteen.

Katsaus tietosuojaan

FUNin kokouksessa 2/2018 toivottiin, että tietosuojatyöryhmä koordinoisi henkilötietojen käsittelyn oikeusperustoja yliopistokirjastoissa. Yhteistyösihteeri Katja Halonen kertoi ajankohtaisen tilanteen (liite 4). Yhteistyösihteeri on kerännyt yliopistojen avoimilta verkkosivuilta tiedot käytetyistä oikeusperustoista. Kooste on lähetetty tarkastettavaksi joko kirjaston johtajalle tai hänen ilmoittamalleen tietosuojayhteyshenkilölle. Tietosuojatyöryhmä ottaa kantaa harmonisointiin sen jälkeen kun kaikki kirjastot ovat vahvistaneet koosteessa olevat tietonsa oikeiksi. Haasteita harmonisoinnille tuottavat mm. kirjastojen erilaiset prosessit ja yliopistojen omat tietosuojaan liittyvät ohjeistukset. Sovittiin, että koosteeseen voi lisätä tietoja omista käytännöistä, mikä taustoittaisi valittua oikeusperustaa työryhmälle.

Vakiokorvauslaskut

Yhteistyösihteerin laatima kooste vakiokorvauslaskuista on liitteenä 5. Keskusteltiin toimenpiteistä yliopistoissa. Asiaa käsitellään yliopistojen hankintalakimiesten piirissä.

Keskustelussa todettiin, että FUNin olisi syytä antaa palautetta Hanselille. Sovittiin, että FUNin kannanoton Hanselille valmistelevat Anne Lehto, Minna Abrahamsson-Sipponen ja Susanna Parikka. He toimittavat kannanoton kaikille kommentoitavaksi ennen sen toimittamista Hanselille.

Keskusteltiin kilpailutuksista ja tarvittavista toimista seuraavan sopimuksen valmistelussa.

GDPR-sopimukset

Yliopistokirjastojen sopimukseen aineistoista ja palveluista liittyy GDPR-vaatimuksia. Minna Niemi-Grundström ehdotti, että kirjastojen asiantuntijat voisivat vertailla lakimiesten lausuntoja eri sopimukseen liittyvistä GDPR-vaatimuksista. Todettiin, että yliopistolakimiesten verkostoissa on joitakin asioita käsitelty. Kirjastojen olisi hyvä tietää käydyistä keskusteluista. Lakimiesten antamia lausuntoja toivottiin saatavan muidenkin hyödynnettäväksi. Ulla Nygrén lupasi selvittää, miten yliopistolakimiesten verkosto toimii ja mahdollisesti kutsua Turun yliopiston johtavan lakimiehen kertomaan lakimiesten verkoston toiminnasta FUNin joulukuun kokoukseen.

Lounas klo 11.30-12.15

7. FUNin toimintasuunnitelma vuodelle 2018. Tilannekatsaus (liite 6)

FUN Vaikuttaa

Avoimen tieteen kansallisen koordinaation siirryttyä ATT-hankkeen jälkeen Tieteellisten seurain valtuuskuntaan (TSV) kehittämispäällikkö Henriikka Mustajoki on käynnistänyt keskustelut avoimen tieteen kentän toimijoita edustavien tahojen kanssa. Myös FUNiin on oltu yhteydessä (liitteet 7-8). Puheenjohtaja ja yhteistyösihteerit tapasivat kehittämispäällikkö Henriikka Mustajoen 24.8.2018 alustavassa keskustelussa, jossa FUNia kutsuttiin mukaan suunnittelemaan avoimen tieteen koordinoimista ja tavoitteita sekä mahdollisesti osallistumaan koordinaatiotoimintaan. Puheenjohtaja kutsui kehittämispäällikkö Henriikka Mustajoen kokoukseen 19.9.2018 kertomaan suunnitelmista avoimen tieteen kansalliseksi koordinoimiseksi ja keskustelemaan yliopistokirjastojen roolista koordinaatiossa. Henriikka Mustajoen kokousvierailu aloittaa FUNin sidosryhmätapaamiset. Tavoitteena on tavata säännöllisin väliajoin keskeisiä sidosryhmiä uuden strategian mukaisesti. Joulukuun kokouksessa tavataan UNIFI:n toiminnanjohtaja Leena Wahlfors ja mahdollisesti Suomen Akatemian edustajat.

Avoimen tiedejulkaisemisen rahoitusta käsitellyt pyöreän pöydän kutsuseminaari järjestettiin SKS:ssa 23.8.2018. Seminaariin osallistui tiedekustantajien, tiederahoittajien, OKM:n, Suomen Akatemian, TSV:n ja säätiöiden edustajia sekä STKS:n, HuLibin ja FUNin edustajat. Kimmo Tuominen kertoi tilaisuudesta. Hanke on SKS:n ja Gaudeamuksen vetämä. Seminaari keskittyi avoimen monografiajulkaisemisen rahoitukseen ja kokemuksiin avoimesta monografiajulkaisemisesta. Hahmotelluissa rahoitusmalleissa yliopistot ja yliopistojen kirjastot eivät ole ainoita rahoittajia. Avoimen monografiajulkaisemisen työryhmää ollaan perustamassa TSV:n alaisuuteen ja FUNilta pyydetään työryhmään edustus. Joillakin yliopistokirjastoilla on jo kokemusta avoimesta monografiajulkaisemisesta yliopistokustantamojen kautta. Helsingin yliopiston kirjasto on mukana rakentamassa OA-tiedekustantamo Helsinki University Pressia ja Tampereen yliopistossa toimii OA-kirjakustantamo Tampere University Press. Lapin yliopistossa on toiminut jo pitkään Lapland University Press, joka tuottaa sekä painettuja kirjoja että OA-verkkojulkaisuja.

FUNin puheenjohtaja Ulla Nygrén ja varapuheenjohtaja Minna Niemi-Grundström ovat tavanneet OKM:n edustajia 13.6.2018. OKM:stä tapaamiseen osallistuivat opetusneuvos Jorma Karhu, ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari ja ylitarkastaja Sami Niinimäki. Ulla Nygrén ja Minna Niemi-Grundström kertoivat tapaamisesta. Tapaamisessa käsiteltiin yliopistojen rahoitusta, FUNin uutta strategiaa, avoimen tieteen edistämistä ja tavoitteita, jatkuvan oppimisen tavoitteita, OKM:n visiotyön vaikutuksia yliopistoihin, tietosuoja-asetusta, Varastokirjaston tilannetta ja Kotilava-hankkeen rahoitusta. Yliopistokirjastoilla on tärkeä ja suuri rooli tutkimuksen ja opetuksen tukena.

FUNin puheenjohtaja Ulla Nygrén ja yhteistyösihteeri Katja Halonen ovat osallistuneet Kansalliskirjaston sektorikokoukseen 20.6.2018. Ulla Nygrén kertoi kokouksesta, jonka pöytäkirja tulee Kansalliskirjaston wikiin. Käsitellyjä asioita olivat kirjastoverkkopalveluiden edellisen vuoden ja tuleva toiminta, Kansalliskirjaston talous ja organisaatiouudistus, kirjastoverkkopalveluiden ulkoinen arviointi sekä sektorikokouksen tulevaisuus.

Jarmo Saarti kertoi KITT-tilastotietokannan jatkosuunnitelmasta. Asiaa suunnitelleeseen työryhmään kuuluvat Kari Tiainen (AMKIT), Jarmo Saarti (FUN), Heli Kautonen (KK) ja Markku Laitinen (KK). Suunnittelu on mennyt hyvin, mutta rahoituskysymykset ovat vielä avoimina. Asiaan palataan viimeistään FUNin Turun kokouksessa.

FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että FUNin syyskuun kokouksessa käsitellään oppimisen tuen ja tutkimuksen tuen verkostojen ajatuksia tulevaisuuden yhteistyöstä ja verkostojen korvaamisesta. FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että työvaliokunta voi perustaa työryhmiä strategian toteuttamiseksi. Ulla Nygrén kertoi terveiset Turussa Peda-Forumien yhteydessä järjestetystä FUNin oppimisen tuen tapaamisesta. Tapaamiseen osallistujat näkivät tärkeäksi näkyä FUNissa ja tehdä yhteistyötä. Yhdessä edistettävää konkreettista asiaa tai tavoitetta ei tapaamisessa löytynyt. TYKKI-ryhmän yhteistyö nousi esiin hyvänä olemassa olevana toimintana. Keskusteltiin asiasta. Yhteistyö yliopistokirjastojen asiantuntijoiden kesken nähtiin tärkeänä tulevaisuudessakin. Yhteistyö tarvitsisi viestintä- ja yhteistyökanavat. Työryhmiä voi syntyä ad hoc -pohjalta FUNin piirissä. Hanke- ja projektirahan hakeminen olisi kannustettavaa. Sovittiin, että mediaryhmä selvittää käytettävissä olevia yhteisöllisiä työkaluja, joita voitaisiin käyttää niin FUNin johtajien kesken kuin kirjastojen asiantuntijoiden

yhteistyössä ja viestinnässä. Verkostojen sähköpostilistat säilytetään siihen asti, kunnes käytössä on yhteinen viestintäalusta.

FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että FUNin puheenjohtaja voisi olla yhteydessä NUAS-verkostoon ja keskustella yhteistyömahdollisuuksista. Pia Södergård kertoi työvaliokunnan suunnitelmasta yhteistyön aloittamiseksi. Työvaliokunta esittää, että NUAS-verkostolle ehdotetaan epävirallista tapaamista ajatusten vaihdon merkeissä. Tapaamisessa voitaisiin esitellä eri maiden tilannekatsauksia. Pia Södergård ottaa asian esille seuraavassa NUAS-verkoston tapaamisessa ja kerää FUNin johtajilta keskustelunaiheita. Tällä hetkellä NUAS:n työryhmät suunnittelevat "NUAS Forum 2019: The Digital Workplace — Skills For a Changing World" -konferenssia, joka järjestetään 14.-16.8.2019 Tromssassa.

FUN Kokeilee

Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen järjestämä Yliopistokirjastojen mahdolliset tulevaisuudet -työpaja järjestetään Helsingissä Hankenilla 20.9.2018.

FUN Näkyy

Mediaryhmä sai FUNin kokouksessa 2/2018 tehtäväkseen laatia hissipuheen, kriisiviestintäsuunnitelman, taulukot aktiviteettien seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin ja selvittää mahdollisuuksia parantaa Google-optimointia. Hissipuheen laatimisessa sovittiin hyödynnettävän Yammeria. Mediaryhmän puheenjohtaja Minna Abrahamsson-Sipponen kertoi mediaryhmän ajankohtaisen tilanteen.

Esiin tulleiden Yammer-ongelmien vuoksi mediaryhmän on nopeasti löydettävä kaikille sopiva alusta. Aktiviteettien seurantaan on tehty taulukko. Taulukkoon kaikkien johtajien toivotaan täyttävän FUNia koskevat media-aktiviteetit vuoden 2019 ajan. Aktiviteettien seuranta ja hissipuheen laadinta toteutetaan uudella alustalla, sitten kun alusta on valittu. Kriisiviestintäsuunnitelmaa ei toistaiseksi laadita. FUN tiedottaa verkkosivuillaan ja tarvittaessa FUNin kokouksessa voidaan sopia tarkempia toimintatapoja. Twitter-viestinnässä avainhenkilöitä ovat puheenjohtaja ja työvaliokunnan jäsenet. Verkoston viestiminen on pakostakin hitaampaa kuin yksittäisten organisaatioiden viestintä. Joulukuun kokousta edeltävänä iltana (12.12.) ajateltiin järjestää johtajille leikkimielinen pitchauskilpailu. Yhteistyösihteeri toteuttaa verkkosivujen Google-optimointia Minna Abrahamsson-Sipposen toimittaman listan mukaan. Päätettiin, ettei osteta ulkopuolista optimointipalvelua. Yliopistokirjastojen olisi hyvä linkittää omille verkkosivuilleen FUNin verkkosivut.

8. Katsaus kirjastojärjestelmähankkeisiin

Matti Raatikainen (Aalto), Anne Lehto & Tua Hindersson-Söderholm (Koha) ja Kimmo Tuominen (Lumikko) kertoivat kirjastojärjestelmähankkeiden ajankohtaisesta tilanteesta.

Aalto-yliopisto on hankkimassa vuonna 2019 käyttöönotettavaa SaaS-järjestelmää neuvottelumenettelyllä, joka pyritään ajoittamaan vuoden 2019 alkuun.

Koha-järjestelmähankkeen asiakirjat ovat verkossa vapaasti saatavilla. Hanke on edennyt aikataulussa ja loppusyksystä siirrytään tuotantoon. Finnaa on testattu ja se näyttää toimivan.

Lumikko-hankkeen tarjouspyyntö on lähetetty julkaistavaksi. Kilpailutusaika on noin kaksi kuukautta. Siirtymisjärjestystä uuteen järjestelmään mietitään.

9. FUNin puheenjohtajuus 2019-2020

Keskusteltiin FUNin seuraavan puheenjohtajan valinnasta. Uusien sääntöjen mukaisesti työvaliokunta valmistelee ehdotuksen uudesta puheenjohtajasta. Muitakin ehdotuksia voi esittää tai asettua itse ehdolle FUNin joulukuun kokouksessa.

10. FUN vaikuttaa: sidosryhmäkeskusteluja yliopistokirjastojen roolista ja tehtävistä avoimen tieteen kentällä

A. Tieteellisten Seurain Valtuuskunta - Avoimen tieteen kansallinen koordinaatio / kehittämisspäällikkö Henriikka Mustajoki

TSV on saanut OKM:ltä tehtäväkseen avoimen tieteen kansallisen koordinaation. TSV:n tekemän selvityksen mukaan valtaosa avoimen tieteen koulutuksesta tulee kirjastoista. Henriikka Mustajoki esitteli avoimen tieteen koordinaatioon suunniteltua mallia, perusajatuksia ja keskeisiä tavoitteita. Kansallisen koordinaation rakennemallissa on kolme tasoa: strategiaryhmä, asiantuntijaryhmät ja työryhmät. Asiantuntijaryhmät käsittävät neljä avoimen tieteen keskeistä aluetta: avoin data, avoin julkaiseminen, avoin tiedeyhteisö ja avoin oppiminen. Kaikille avoimet asiantuntijaryhmät pohtivat kansainvälisyyttä, viestintää, tutkimusetiikkaa ja tietotaitoa. Työryhmät ovat jo olemassa olevia sekä itsenäisiä uusia ryhmiä. Työryhmät kommunikoivat omalle asiantuntijaryhmälleen. Avoimen tieteen strategiaryhmään kuuluvat UNIFI, Arene, Kansalliskirjasto, Tulanet, OKM ja Tietoarkisto. UNIFI:a edustaa 3 vararehtoria. Henriikka Mustajoki toivotti myös FUNin tervetulleeksi strategiaryhmään. Avoimen tieteen päätöksenteossa on tärkeää olla mukana kaikki avoimen tieteen keskeiset toimijat. Tavoitteena ovat kansalliset linjaukset, ohjeistukset, tavoitteet ja strategiat, jotka pystytään jalkauttamaan ja joihin sitoudutaan. Avoimen tieteen koordinaation ensimmäisiä tehtäviä ovat: kansallinen avoimen julkaisemisen strategia, tutkijan vastuullinen arviointi, yhteisen omistajuuden infrastruktuuri ja uusi tiekartta.

Keskusteltiin avoimen tieteen rahoittamisesta, tutkijan meritoitumisesta, kansainvälisistä avoimen tieteen strategioista suhteessa Suomen kansallisiin linjauksiin, yhteisomistajuudesta, avoimen tieteen monista malleista ja tutkijoiden informoinnista. Avoimen tieteen koordinaatiosta tarvitaan tietoa myös ruotsin ja englannin kielillä.

Puheenvuoroissa tuotiin yksimielisesti esiin, että myös FUNin olisi syytä olla edustettuna strategiaryhmässä. Henriikka Mustajoki lähettää FUNille nimeämispyyntönsä avoimen tieteen strategiaryhmään.

Yliopistokirjastot ovat jo 10 vuotta tehneet töitä avoimuuden edistämiseksi. Käytännön työssä on huomattu tutkijoiden motivoinnin tärkeys. Vastuullista tiedettä pidettiin kaikille tieteenaloille soveltuvana näkökulmana. TSV:n tekemässä selvityksessä kirjastojen työ avoimen tieteen saralla on tullut hyvin esiin. Henriikka Mustajoki käy tutustumassa eri yliopistojen käytäntöihin ja tulee keskustelemaan myös yliopistokirjastojen kanssa.

Keskusteltiin avoimen tieteen kokonaisuuden koordinoinnista, alueellisesta tasa-arvosta, viestinnästä tutkijoille, avoimen tieteen kustannuksista, yliopistokirjastojen tarjoamasta tutkijoiden neuvonnasta ja kouluttamisesta, avoimen tieteen hyödyistä yhteiskunnalle, oppimisen avoimuudesta ja tiedekasvatuksesta sekä tarvittavasta kulttuurin muutoksesta kaikilla tahoilla. Tutkimustietovarannolle tulee verkkosivu osoitteeseen research.fi.

B. Suomen Akatemia - Yliopistokirjastot, Plan S ja tutkimuksen avoimuuden edistäminen / tutkimusasioista vastaava ylijohtaja Riitta Maijala ja johtava tiedeasiantuntija Anu Nuutinen

Suomen Akatemian edustajien vierailun peruunnuttua kokouksen lopuksi käsiteltiin Plan S -julkilausumaa ja laadittiin aiheeseen liittyen yhteenveto yliopistokirjastojen näkemyksistä Suomen Akatemialle (liite 18).

11. Ilmoitusasiat

- FinELibin palvelusopimuksen luonnos tietosuojaliitteineen on lähetetty myös FUNille tiedoksi/kommentoitavaksi. Työvaliokunnan kanta oli, että kirjastot kommentoivat kukin luonnosta yhteistyössä yliopistonsa juristin kanssa eikä FUNin yhteiselle kommentille ole tarvetta.
- Kommenttikierros Kansalliskirjaston Finnan ja Melindan palvelusopimusten uudistuksista 17.9.-15.10.2018
- FUN on saanut lausuntopyyntönsä standardin ISO 3297:2017 "Information and documentation - International standard serial number (ISSN)" suomenkielisestä käännöksestä (liitteet 9-11). Lausunto (liite 17) on lähetetty SFS:n 18.9.2018.
- FUN on saanut lausuntopyyntönsä standardin ISO 2108:2017 "Information and documentation - International Standard Book Number (ISBN)" suomenkielinen käännöksestä (liitteet 12-14). Lausunto valmistuu viimeistään 25.10.2018.
- Vastuullisen metriikan Kick-off järjestettiin 24.8.2018 Helsingin yliopiston pääkirjaston Kaisasalissa. FUNin tutkimuksen tuen verkosto oli mukana yhtenä järjestäjistä. Päivän esitykset löytyvät osoitteesta: <https://wiki.eduuni.fi/x/gKKDB>.
- Avoimen tieteen koordinaation suunnittelulitaisuudet järjestetään Helsingissä syys-lokakuun vaihteessa: <https://avointiede.fi/suunnittelulitaisuus>

- Tiedejulkaisemisen rahoitus –seminaari järjestetään 5.10.2018 avoimen julkaisemisen kentän toimijoille. FUNilta pyydetyn puheenvuoron esittää Anne Lehto.
- KINE-päivät järjestetään Vaasassa 10.-12.10.2018.
- Kuvailun tiedotuspäivät järjestetään 23.-24.10.2018 Helsingissä.
- STKS:n Informaatiolukutaito-työryhmä ja Tutkijapalveluiden työryhmä järjestävät ”Koko kylä kasvattaa! Avoin ja eettinen tiede asiantuntijatyössä” -seminaarin 16.11.2018 Aalto-yliopiston oppimiskeskuksessa.

12. Muut asiat

Tieteellisten seurain valtuuskunta on pyytänyt FUNia nimeämään edustajan Tutkijan vastuullinen arviointi -työryhmään (liitteet 15-16). Työryhmän tehtävänä on laatia tutkijan vastuullista arviointia koskeva suositus ja sitä tukevat perustelut, järjestää suosituksen kuuleminen, muokata suositusta ja julkaista suositus. Työvaliokunta on nimennyt FUNin edustajaksi YTT, johtava tietoasiantuntija Johanna Lahikaisen Helsingin yliopiston kirjastosta.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.05.

Liitteet:

- 1 Uudelleen valmisteltu sääntöehdotus / FUNin säännöt
- 2 Kotilavan muokattu rahoitusmalli
- 3 FUNin kannanotto Kotilavan muokatusta rahoitusmallista
- 4 Tietosuoja: oikeusperustat yliopistokirjastoissa (luonnos)
- 5 Vakiokorvauslaskut yliopistoissa -kooste (luonnos)
- 6 FUNin toimintasuunnitelma 2018
- 7 TSV Avoimen tieteen koordinaatio esitys
- 8 Henriikka Mustajoen sähköposti 19.6.2018
- 9 ISO3297 ISSN lausuntopyyntö
- 10 ISO3297 2017
- 11 SFS-ISO-3297-2018 käänös lausunnolle
- 12 ISO 2108 ISBN lausuntopyyntö
- 13 ISO 2108 2017
- 14 SFS-ISO 2108 ISBN käänös lausuntoversio
- 15 Tutkijan vastuullinen arviointi työryhmä -nimityspyyntö
- 16 TSV Tutkijan vastuullinen arviointi
- 17 FUNin lausunto ISO 3297 ISSN
- 18 FUNin kannanotto Suomen Akatemialle Plan S –julkilausumasta

Ulla Nygrén
puheenjohtaja

Katja Halonen
sihteeri

Susanna Parikka
pöytäkirjantarkastaja

Pia Södergård
pöytäkirjantarkastaja